

มติคณะรัฐมนตรีวันอังคารที่ 26 พฤษภาคม 2569

ข้อเสนอแนะกรณีการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 และการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน และสมาชิกในครอบครัว

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง และการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families: ICRMW) ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เสนอ รวมทั้งมอบหมายให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และให้กระทรวงแรงงานสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

สาระสำคัญของเรื่อง

1. กสม. ได้ติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิของแรงงานในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่าแรงงานยังประสบปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิด้านแรงงานในหลายมิติ ดังนี้

1.1 แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายคุ้มครองสิทธิแรงงานในหลายด้าน แต่ในทางปฏิบัติแรงงานจำนวนมากยังเผชิญอุปสรรคในการใช้เสรีภาพในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม ซึ่งเป็นกลไกพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิแรงงาน โดยเฉพาะข้อจำกัดทางกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมแรงงานทุกกลุ่ม อีกทั้งภาครัฐยังไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มและการจัดตั้งสหภาพแรงงานอย่างเพียงพอ

1.2 แรงงานข้ามชาติซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ยังคงประสบข้อจำกัดทั้งในการเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียม กระบวนการบริหารจัดการที่ซับซ้อน และความเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ โดย กสม. ยังคงได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีแรงงานข้ามชาติถูกแสวงหาประโยชน์จากนายหน้าจัดหางาน นอกจากนี้ยังพบกรณีครอบครัวของแรงงานข้ามชาติที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์อาคารสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินถล่ม ต้องเผชิญอุปสรรคในการได้รับเงินเยียวยาจากปัญหาการพิสูจน์ตัวตน การเตรียมเอกสารและการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางและปัญหาการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานข้ามชาติ

2. การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 และการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ICRMW ของประเทศไทยไม่ได้ก่อให้เกิดพันธกรณีใหม่โดยสิ้นเชิง แต่เป็นการยืนยัน และทำให้พันธกรณีด้านสิทธิแรงงานภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว โดยเฉพาะกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

3. การรับรองเสรีภาพในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วมไม่กระทบต่ออำนาจของรัฐในการกำหนดนโยบายและมาตรการด้านความมั่นคง โดยรัฐยังคงสามารถกำหนดข้อจำกัดที่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักความจำเป็น และได้สัดส่วนได้ ทั้งนี้ การเปิดโอกาสให้แรงงานใช้สิทธิภายใต้ระบบกฎหมายจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเคลื่อนไหวนอกกรอบ และเพิ่มประสิทธิภาพ ในการกำกับดูแลและบริหารจัดการแรงงาน

4. การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ICRMW ไม่ได้กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐในการกำหนดนโยบายด้านการเข้าเมือง และไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการเข้าหรือพำนักในราชอาณาจักร หากแต่เป็นการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติต่อแรงงานข้ามชาติให้สอดคล้องกับพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่แล้ว ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงระบบ ทั้งในด้านการยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิของแรงงาน การลดการแสวงหาประโยชน์ และการส่งเสริมความเป็นธรรม ในตลาดแรงงาน รวมถึงเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ

5. กสม. จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

มติคณะรัฐมนตรีวันอังคารที่ 26 พฤษภาคม 2569

5.1 ประเทศไทยควรเร่งรัดการดำเนินการเพื่อเข้าเป็นภาคีสัญญา ILO ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 โดยสามารถดำเนินการควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายและนโยบายภายในอย่างเป็นลำดับ พร้อมทั้งกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนในการส่งเสริมเสรีภาพในการรวมตัว และการเจรจาต่อรองร่วมให้ครอบคลุมแรงงานทุกกลุ่ม

5.2 ประเทศไทยควรพิจารณาเข้าเป็นภาคีสัญญา ICRMW โดยใช้กรอบกฎหมายและนโยบายที่มีอยู่เป็นฐานในการดำเนินการ และปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนที่จำเป็น การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศในฐานะรัฐที่เคารพสิทธิมนุษยชน เสริมสร้างความเชื่อมั่นของคู่ค้าและนักลงทุน และมีส่วนช่วยในการลดความเสี่ยงจากมาตรการทางการค้าหรือแรงกดดันระหว่างประเทศที่เชื่อมโยงกับประเด็นสิทธิแรงงาน